

Slomškova priznanja 2022

V soboto, 24. 9. 2022, bo na Ponikvi tradicionalno srečanje učiteljev, vzgojiteljev, katehetov in staršev. Tam bodo **Slomškova priznanja** prejeli: **Marija Prikeržnik**, **Anka Savelli Gaser** ter **Albin Vrabčič**. Naziv častni član DKPS bo prejel **Valentin Inzko**. Povzemamo utemeljitve priznanj, prejemnikom iskreno čestitamo in se zahvaljujemo za njihovo delo.

Valentin Inzko se je rodil 22. maja 1949 v slovenski družini v Celovcu na avstrijskem Koroškem. Obiskoval je dvojezično šolo v Svečah v občini Bistrica v Rožu. Po končani slovenski srednji šoli v Celovcu leta 1967 se je vpisal na Univerzo v Gradcu, kjer je študiral pravo in filologijo. Med letoma 1972 in 1974 je obiskoval Diplomatsko akademijo na Dunaju.

Leta 1974 je začel delati na avstrijskem zunanjem ministrstvu. Med letoma 1982 in 1986 je delal kot tiskovni predstavnik na avstrijskem konzulatu v Beogradu. V okviru avstrijske misije pri Združenih narodih je odšel v Mongolijo in Šrilanko. Zaradi domotožja se je leta 1990 vrnil in do leta 1996 delal kot kulturni ataše v Pragi. V letih 1996–1999 je bil avstrijski veleposlanik v Bosni in Hercegovini. Leta 2005 ga je avstrijski predsednik imenoval za avstrijskega veleposlanika v Sloveniji. Od marca 2009 do leta 2021 je bil sedmi visoki predstavnik za Bosno in Hercegovino. Inzko je tako postal že drugi koroški Slovenec po Wolfgangu Petritschu na tem mestu. Njegova vloga v Bosni in Hercegovini je bila pomembna, saj je pomagal ubraniti državo in njene ustanove pred prenosom različnih funkcij v Republiko Srbijo. Dosegel je, da tematika BiH pri OZN ni bila pozabljena. Tik pred odhodom iz Sarajeva je sprejel sklep, da se v kazenski zakonik vključi zankanje genocida in odlikovanje vojnih zločincev za kazniva dejanja.

Poleg slovenščine in nemščine tekoče govori še hrvaško, rusko in češko. Med drugim je v slovenščino prevedel delo Vaclava Havla *Življenje v resnici in Moč brezmočnih*. Za sabo ima kakih 200 obiskov glavnih mest sveta, vrsto nastopov v OZN in drugih pomembnih srečanj na najvišji ravni.

Junija 2010 je bil izvoljen za predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev. Kot predsednik pozdravlja vsako pobudo, ki koristi slovenski narodni skupnosti in doprinese k izboljšanju in večji učinkovitosti zastopstva koroških Slovencev. Prepričan je, da bi moral biti končni cilj, da manjšina govori z enim glasom in zastopa svoje legitimne interese na skupen in enoten način. Vsakič, ko bo manjšina imela usklajena in skupna stališča, bo nastopanje narodne skupnosti pred koroško in avstrijsko vlado ali pa Vlado Republike Sloveniji lažje in uspešnejše.

Poročen je z argentinsko Slovenko, operno pevko Bernardo Fink Inzko.

In še ena zanimivost: leta 1970 je ustanovil Slovenski atletski klub (SAK), ki sedaj igra v najvišji koroški ligi. Iz tega kluba je izšlo tudi nekaj športnikov, ki so segli po najvišjih rezultatih.

Valentin Inzko je človek, ki mu kultura in slovenstvo veliko pomenita. Na to kaže tudi zapis na spletni strani (primorski.eu), ki pravi: »Einspielerjeva domačija, domačija njegovih prednikov po materini strani, je v celoti ohranjena, vendar ne samo to. V Svečah je Inzko odkupil star skedenj in ga preuredil v majhen kulturni center. To je bila velika investicija, nekakšno darilo koroškim Slovincem in domači vasi, ki si še ni priborila niti dvojezične table, čeprav je občina zadevni sklep že sprejela. Tu se bo dogajala kultura, ne samo slovenska in koroška, ampak kultura z veliko začetnico, pa čeprav v majhnem prostoru, kajti Inzko je svetovljan, človek odprtih pogledov in velike srčne kulture, Slovenec in državljan sveta obenem.«

Inzko je svoje delo opravljal z ljubeznijo do ljudi, do resničnosti in pravice. S srcem in preudarnostjo je sprejemal mnoge težke odločitve. V skrbi za prihodnost je nenehno iskal ravnovesje med politiko (diplomatsko etiko) in čustvi. Delal je po svoji vesti in sledil temu, kar je prav, čeprav ni bilo vedno lahko.

Marija Prikeržnik se je rodila 5. januarja 1969 v Slovenj Gradcu kot najmlajša v družini s tremi otroki. Osnovno šolo je obiskovala na Prevaljah. Že od otroških let je aktivno sodelovala v župniji Prevalje, v otroškem in mladinskem pevskem zboru ter v mladinski skupini. Po Gimnaziji v

Ravnah na Koroškem je izobraževanje nadaljevala na Teološki fakulteti, prva tri leta v Ljubljani in zadnji dve leti v Mariboru. Leta 1992 je zaključila študij z diplomsko nalogo z naslovom *Skrb za vzgojo in izobraževanje laikov*.

V šolskem letu 1991/1992 je kot absolventka začela poučevati verouk, kar dela že dobrih 30 let.

Zaključila je program usposabljanja iz gestaltterapije za osebno, zakonsko in družinsko svetovanje ter nekaj let vodila svetovalnico v okviru Župnijske Karitas Ravne. Aktivno je vključena v kulturno dogajanje na Ravnah na Koroškem v okviru dejavnosti, ki jih organizira Kulturno društvo Svitanje, katerega predsednica je bila 13 let.

Pri katehetskem delu uporablja sodobne in inovativne pristope, ves čas posodablja učna sredstva in odkriva poti, kako otrokom in mladim približati temeljna spoznanja o veri in v njih prebuditi življenje po njej. Otroke in mlade vključuje v dejavno sodelovanje v župniji in v lokalni skupnosti.

V času pandemije covida-19 je katehetsko delo izvajala s pomočjo različnih spletnih orodij in pripravljala gradiva na spletni strani župnije za vsak razred posebej.

Vodila je pripravo otrok in staršev na prejem zakramentov svete spovedi, svetega obhajila in svete birme. S svojimi organizacijskimi spretnostmi in pedagoškim čutom uspešno motivira in omogoča sodelovanje vsem posameznikom, ne glede na starost, predznanje ali individualne značilnosti.

V župniji Ravne na Koroškem z animatorji od leta 1994 vodi počitniški program za otroke, najprej t. i. veroučna potepanja, sedaj pa oratorij (tudi v župniji Kotlje). V obeh župnijah organizira miklavževanje in koledovanje otrok ob novem letu. Vodila je otroški pevski zbor v župniji Mežica, še vedno vodi otroški zbor v župniji Ravne na Koroškem. Od leta 2018 spremlja in spodbuja veroučence v župniji Kotlje k sodelovanju pri Slomškovem bralnem priznanju. Marija Prikeržnik je bila kot zastopnica mariborske nadškofije članica Slovenskega katehetskega sveta, sodelovala je v ožjem odboru pri pripravi Katehetskega simpozija. Že nekaj let je članica vodstva katehistinj v mariborski nadškofiji. Kot dekanijska referentka za mladino skupaj z zastopniki mladih iz posameznih župnij organizira skupna srečanja mladih.

Napisala je več strokovnih prispevkov in sodelovala pri pripravi delovnih zvezkov in priročnikov za katehete. Leta 2016 je izšel delovni zvezek za pripravo na birmo z naslovom *Za tvojo duhovno rast*, ki je njeno samostojno avtorsko delo. V župniji Ravne na Koroškem od začetka izhajanja (1998) ureja mesečni župnijski list *Vogelni kamen*. Izjemno dejavna je tudi na področju kateheze odraslih. Več let je vodila katehumenat. Že dobrih 25 let organizira v župniji Ravne na Koroškem t. i. adventne večere za odrasle, mesečna srečanja skupine staršev in vodi biblično skupino. Večkrat je organizirala enodnevna srečanja dekanijskih bibličnih in drugih skupin na dekanijski in škofijski ravni. Vsako leto organizira duhovne vaje za člane biblične skupine.

Vsa leta je aktivna članica župnijskega pastoralnega sveta ter pomaga pri vodenju zborovskega in ljudskega petja. Koordinirala je sinodalna srečanja v župnijah Ravne na Koroškem, Kotlje in Strojna in na ta način vzpostavljala možnosti za dialog o temeljnih vprašanih sodobne Cerkve med različnimi posamezniki in skupinami.

Pastoralna asistentka Marija Prikeržnik dejavno sooblikuje katehetsko in pastoralno delo v župnijah Ravne na Koroškem in Kotlje, njeno delo pa pomembno sooblikuje katehetsko-pastoralno delovanje na ravni dekanije in širšega slovenskega prostora. Svoje delo opravlja strokovno in odgovorno. V ospredje vedno postavlja tiste, ki so ji zaupani, in se pri tem pogosto angažira preko svojih meja. Označujejo jo zavzetost, predanost, navdušenost in zanesljivost, predvsem pa vsako delo opravi z velikim veseljem. Pri verouku uvaja sodobne didaktične pristope in skrbi za razvoj ustreznih gradiv za katehetsko delo. Pri tem išče tudi poti za sodelovanje s starši otrok in tako posredno skrbi za njihovo versko in duhovno rast. Redno se izpopolnjuje na področju katehetskega in pastoralnega dela. Svoj poklic živi v polnosti kot poslanstvo, predvsem pri delu z otroki in mladimi.

Anka Savelli Gaser je Slovenka, rojena 23. novembra 1941 v Ljubljani. Od 17. junija 1954 živi v Buenos Airesu v Argentini.

Po osnovni šoli in gimnaziji v Argentini je nadaljevala študij klavirja ter pridobila naziv profesorice klavirja. Poročila se je z Mihom Gaserjem in postala mati treh si-

nov, sedaj pa je srečna stara mama osmim vnukom, ki znajo govoriti slovensko.

Ankin oče Julij je kmalu po prihodu v Argentino ustanovil reprezentativni *SPZ Gallus* (1948), ki je bil zelo pomemben del Ankinega življenja.

Ko je živela še v Ljubljani, je vsako leto nastopila na letni produkciji v Hubadovi dvorani. Nastopala je tudi v *Slovenski filharmoniji* in v radijski oddaji *Mladi umetniki izvajajo velike umetnike*. V Argentini je prvič javno nastopila, ko je otroški zbor *SPZ Gallus* uprizoril spevoigro Radovana Gobca *Kresniček*, Anka pa ga je spremljala na klavirju.

Anka je več kot 65 let spremljala slovenske zборе – najprej na harmoniju in klavirju, nato na električnih orglah, kasneje tudi na pravih orglah. *SPZ Gallus* je spremljala od leta 1954 do 1991, nekaj let ga je tudi vodila. Zbor je na tekmovanju argentinskih mešanih zborov dosegel tretje mesto, gostoval je tudi v večjih mestih. Vsako leto so izvedli dva koncerta; enega sakralnega, drugega z narodnimi, ponarodelimi ter umetnimi pesmimi. Redno so peli pri cerkvenih slovesnostih.

Maja 1991 je zbor imel turnejo po Sloveniji, saj je bilo to leto posvečeno največjemu slovenskemu skladatelju J. P. Gallusu. Deseti koncert so izvedli v *Gallusovi dvorani Cankarjevega doma*, ki ima prostora za 1400 ljudi, a je bila premajhna, zato so obiskovalcem ponudili stojišča in na hodnikih predvajali celoten koncert na velikih ekranih. Nekaj let po praznovanju petdesetletnice zbora je Anka zbolela in opustila zbor, ki pa se zaradi različnih vzrokov ni obnovil.

Leta 1957 je postala članica *Slovenske dekleške organizacije* in prevzela funkcijo referentke za petje. Ustanovila je zbor *Slovenske mladenke*. Zbor sedemnajstih slovenskih deklet je bil zelo uspešen. Kasneje je nastal še *Slovenski komorni zbor*. Anka je na Pristavi več kot sedem let vodila mešani mladinski zbor, zbor žena, mešani zbor odraslih in tudi priložnostne skupine. Za zборе je od vsega začetka iskala domoljubne in predvsem narodne pesmi. Če jih ni našla, jih je priredila sama.

Okoli leta 1968 in 1970 je začela poučevati petje v *Slovenski sobotni šoli dr. Franceta Prešerna* v Buenos Airesu, ki so jo obiskovali tudi njeni trije sinovi. Njen mož Miha

Gaser, dober pevec in igravec, predvsem pa odličen režiser, je pomagal, da so z otroki naštudirali več spevoiger. Če ni bilo glasbenih partitur, je Anka skomponirala nove. Na Pristavi so prirejali različne kulturne večere in proslave. Anka je za različne proslave napisala priložnostne pesmi. V zadnjih letih je komponirala. Napisala je več maš za različne zборе.

Od leta 2000 do 2021 je Anka poleg glasbe poučevala tudi slovensko slovnico in pravopis slovenskega jezika za višje razrede osnovne šole v Prešernovi sobotni šoli. Pred dvema letoma je zaradi epidemije poučevala otroke preko Zooma, sedaj pa poučuje samo manjšo skupino odraslih.

Dvakrat se je udeležila strokovnega seminarja v Sloveniji, ki ga je za učitelje in učiteljice slovenščine in drugih predmetov v slovenskem jeziku v sobotnih šolah v Argentini organiziral *Zavod RS za šolstvo oz. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport*.

S svojim znanjem, veščinami in ljubeznijo do slovenstva je Anka Savelli Gaser več kot 65 let skozi besedno in glasbeno (po)ustvarjalnost navdihovala mlade potomce Slovencev v Buenos Airesu. S predanim delom je izjemno veliko prispevala k ohranitvi slovenske kulture, slovenske besede, predvsem pa slovenske pesmi.

Vse delo je Anka opravljala prostovoljno – brez plačila, iz čiste ljubezni do domovine Slovenije, kar so mladi prepoznali kot vrednoto in sledijo temu vzoru. Z glasbenim (po)ustvarjanjem je pomembno prispevala k razvoju pedagoške glasbene teorije in prakse. S sodelovanjem pri ustvarjanju glasbeno-scenskih programov je pomembno prispevala k uveljavljanju novih modelov pedagoške dejavnosti z mladimi vseh starosti. Razvijala ter uveljavljala je modele dobre vzgojne prakse. Mladim je srčno in načrtno posredovala etične in moralne vrednote, na katerih sta rasla in se razvijala slovenski narod in njegova kulturna tradicija. Zanj je spodbujanje in ohranjanje slovenstva velika vrednota, to ji je sveto, zato si zasluži Slomškovo priznanje.

Mag. **Albin Vrabič** je bil rojen 26. januarja 1955. Na Univerzi v Ljubljani je leta 1978 diplomiral in postal univ. dipl. inženir strojništva. Študij je po 20 letih nadaljeval ter leta 2000 postal mag. menedžmenta neprofitnih organizacij.

Strokovna pot Albina Vrabiča je v celoti povezana z vzgojo in izobraževanjem. Leta 1979 je postal učitelj mehanike na *Šolskem centru Velenje*, leta 1988 pa ravnatelj *Srednje strojne šole*; to službo je opravljal do leta 1993. Naslednjih 5 let je bil vodja posebnih oblik izobraževanja odraslih, od leta 1998 do 2018 pa je bil ravnatelj *Šole za rudarstvo in varstvo okolja*. V tem času je bil tudi predavatelj višje strokovne šole ter višji svetovalec na *Centru RS za poklicno in strokovno izobraževanje*.

Bil je član različnih strokovnih skupin v okviru *Šolskega centra Velenje*, *Zavoda RS za šolstvo*, *Ministrstva za šolstvo*, *Državnega izpitnega centra*, *Centra RS za poklicno izobraževanje*, *Šole za ravnatelje*, *CMEPI-US* idr. Njegovo delo je bilo usmerjeno v razvoj, raziskovanje, prenavo in kakovost izobraževanja. Bil je predavatelj na različnih posvetih, strokovnih srečanjih in seminarjih ter avtor ali soavtor več kot 35 strokovnih del: učnih načrtov, priročnikov, katalogov, delovnih zvezkov s področja mehanike, strojništva.

Albin Vrabič je bil član različnih nadzornih organov, npr. *Sveta Centra srednjih šol Velenje*, *CMEPIUS*, *Sveta Šolskega centra Velenje*, *Sveta študentskih domov Ljubljana*.

Njegovo srčno, strokovno ter prizadevno delo so opazili tudi drugi, saj je prejel vrsto priznanj; že v času srednje šole je prejel priznanje za 1000 najboljših učencev srednjih šol Ljubljana (1972 in 1973), leta 1985 Šilihovo priznanje za posebne uspehe pri vzgojno-izobraževalnem delu, leta 1993 priznanje za učinkovito, kvalitetno in uspešno vodenje Srednje strojne šole v preteklem obdobju, leta 2020 pa nagrado RS za življenjsko delo na področju srednjega šolstva.

Albin Vrabič je pešec, kolesar, a ne mimo-idoči. Človek, ki se ustavi, te pogleda v oči, krepko stisne dlan in se ti posveti. Po njih delih jih boste spoznali! Je človek, ki ceni in spoštuje vsakega sočloveka, v vsakem doživlja srečanje s Kristusom. Občutljivo prepozna stisko, nemoč, negotovost, pa tudi radost in sposobnosti osebe, s katero se pogovarja – naj bo to dijak, sodelavec, sožupljan, sodržavljan, begunec, berač, morda iskalec in tlakovalec prihodnosti ali pa sosed, duhovnik, župljan, član Društva katoliških pedagogov. Vsak je po srečanju z njim osebno nagovorjen, odide pa v sebi okrepljen.

Albin Vrabič je svoje tehnično in akademsko udejstvovanje že v začetku podredil sočloveku – dijaku in sodelavcu. V sebi je zaznal, spoznaval in vseskozi nadgrajeval pedagoški poklic, poklic učitelja, mentorja in sogovornika, se mu odzval in prispeval k razvoju pedagoške ter poklicne in strokovne stroke v Sloveniji, kolikor so mu dopuščale moči v njegovem času in prostoru delovanja.

Pogosto smo slišali njegov stavek, ki ga je izrekel kot učitelj in kasneje kot ravnatelj *Šole za rudarstvo in varstvo okolja na Šolskem centru Velenje*: »Te dijake imamo. Drugih nimamo!« Maksima, ki pove vse o naravnosti njegovega pedagoškega dela, osebni naravnosti in ravnateljevanju. Iz dijakov so se on in njegovi sodelavci potrudili izveči tisto najboljše, odkriti pri vsakem posamezniku njegova močna področja delovanja, ga spodbuditi k raziskovalnim nalogam, prostovoljnemu delu, javnemu nastopanju in udejstvovanju na različnih področjih družbenega življenja. Pod njegovo taktirko so vsi dosegli, da so dijaki v sebi našli moč za predstavitev svojih idej, inovacij, izboljšav, da so rasli v odgovorne, zrele in opolnomočene strokovnjake in ljudi, ki so danes najbolj delovno ter življenjsko aktivni ter s svojim strokovnim delom doprinašajo k našemu skupnemu in boljšemu jutri – torej prihodnosti.

Sam se je potrudil za strokovno rast in izobraževanje, skrbel pa je tudi za napredek srednjega šolstva v državi. Ukvarjal se je z različnimi projekti, ki so tudi po njegovi zaslugi dvignili raven našega strokovnega šolstva.

Zadnji dve desetletji je aktiven v različnih organih DKPS. Njegovo delovanje v društvu je pomembno za vse nas, saj s svojimi predlogi, prispevki in dejanskim izvajanjem skrbi za rast in prepoznavnost društva.

SIESC 2022: Brez spomina ni poti naprej

V prestolnici Albanije, Tirani, je med 23. in 29. julijem 2022 potekal že 66. kongres SIESC (Evropsko združenje krščanskih učiteljev). Kongresa se je udeležilo 30 članov iz devetih držav. Po dveh letih je bilo

srečanje spet lahko izvedeno v živo. Več o SIESC-u lahko najdete na www.siesc.eu. Letošnje srečanje sta s pomočjo članov predsedstva SIESC organizirali sestra frančiškanka Judita Marku in ravnateljica šolskega centra iz Gjirokastre, profesorica Irida Spahiu Kuci.

Kongres je potekal tako, da je bilo vsako dopoldne plenarno predavanje, ki mu je sledil tematski pogovor v določeni jezikovni skupini – angleški, francoski ali nemški. Predavanja in pogovori so letos osvetljevali naslovno temo kongresa.

Predavanja so bila izbrana takole:

- o globalnih izobraževalnih mrežah v luči socialne okrožnice papeža Frančiška Fratelli tutti (Vsi bratje) je spregovorila koordinatorica komisije za katoliško izobraževanje v Albaniji s. Teuta Buka;
- prof. sociologije na salezijanskem izobraževalnem centru Pjerin Mirdita je predaval o trpljenju katoličanov in katoliškega klera, predvsem frančiškanov, v času diktatorskega režima Enverja Hoxhe;
- prof. Zef Paci z univerze v Tirani, slikar in fotograf, pa je govoril o spreminjanju spomina, kadar sta mu v pomoč umetnost in predvsem fotografija.

Vsi pogovori in razprave so bili usmerjeni v dejstvo, da se je Albanija (tako kot večina vzhodnih držav) leta 1991 osvobodila verjetno najhujše stalinistične oblike komunizma in diktature Enverja Hoxhe. Posledica tega je, da zelo počasi postaja demokratična država. Nastajajoča demokracija je podprta z veliko denarja iz tujine, s strani izseljencev. Po besedah naših predavateljev je najhujši problem v državi korupcija, ki določa tokove denarja, s katerimi pa ne rešujejo razvoja naroda in socialne države. V Tirani je videti ogromno rastoče infrastrukture, ki ne bo služila vsakdanjemu življenju, pač pa turizmu in nadstandardu.

Ljudje so kljub vsemu končno svobodni pri izražanju svoje vere. Le okrog 10 % je katoličanov, okrog 60 % je muslimanov, a zunaj, na ulici, ni takega vtisa. Povedali so, da so verske skupnosti med sabo zelo složne. V Skadru imajo salezijanci velik šolski sistem, in kot pravijo, je cerkev polna mladih. Žal pa je še vedno največji uspeh za mladega človeka odhod v tujino,